

FROMOVO VIĐENJE PROBLEMA SLOBODE

From je pružio sledeće objašnjenje: sloboda, taj vrhunski ideal kome je covjek tokom istorije stremio, ne može se svesti na prosto odsustvo spoljašnjih spona. Takva sloboda, "sloboda od", nastaje kada se tokom procesa individuacije prekinu one spona koje su vezivale covjeka sa svijetom i pružale mu sigurnost (primarne veze). Medjutim, usled mnogih pojedinačnih i društvenih faktora koji ometaju razvoj pojedinca, covjek može propustiti da razvije spontan odnos prema covjeku i prirodi, koji je jedini u stanju da poveže pojedinca za svijet bez isključivanja njegove individualnosti. Pod takvim okolnostima, sloboda za pojedinca predstavlja neizdrživ teret, koji dovodi do pokretanja psiholoških mehanizama bjektivstva, čiji je cilj da omoguće covjeku da "iz takve slobode utekne u potčinjenost ili u nekakvo vezivanje za covjeka i svijet, koje obecava olakšanje neizvjesnosti čak i ako pojedinca lišava slobode." (50 str.)

From takodje navodi ulogu koje društvo ima u oblikovanju covjekovog karaktera, te govori o društvenom karakteru, koji sadrži "suštinsko jezgro karakterne strukture većine članova jedne grupe koje se razvilo kao posledica osnovnih iskustava i oblika života zajedničkih toj grupi" (247. strana). Po Fromu, ovaj pojam je ključan za razumevanje društvenog procesa, jer karakter navodi pojedince da postupaju onako kako je u datoj kulturi potrebno i poželjno ponašati se, a ujedno omogućava da ih takvo ponašanje psihicki zadovolji. Društveni karakter mijenja se na sledeći način: promene u ekonomsko-društvenim uslovima izazivaju promene u društvenom karakteru, koje povratno djeluju na društvenu situaciju.

Sve ove ideje iznete u knjizi "Bjektivstvo od slobode" predstavljaju prvi Fromov korak ka sopstvenoj teoriji licnosti, koju je izgradio u svojim kasnijim djelima ("Covjek za sebe", 1947; "Zdravo društvo", 1955). Najosnovnije Fromove teorijske ideje prikazane su već u ovoj knjizi: covjek se oseca usamljeno i izolovano zbog toga što je odvojen od drugih ljudi i prirode, što po Fromu predstavlja specifično ljudsku situaciju. Fromova humanistička teorija bila je pod snažnim uticajem Marksovih djela, ali se u njoj mogu primijetiti i uticaji psihoanalize. Bogato poznavanje istorije, sociologije, književnosti i filosofije služilo je Fromu kao nadahnuće i omogućivalo mu da svoje tvrdnje potkrepi raznovrsnim primerima (Hol i Lindzi, 1983).

PSIHICKI MEHANIZMI U DRUŠTVENOM PROCESU

Možda najznacajni Fromov doprinos psihološkom rasvetljavanju društvenih pojava (fašistickog sistema i moderne demokratije) jeste otkrice onih mehanizama putem kojih pojedinac savladava usamljenost "odstranjivanjem jaza koji je nastao između pojedinca i sveta" (135 str.). Ti mehanizmi imaju izuzetan društveni značaj, pošto djeluju kod mnogih ljudi koji se smatraju normalnim, ako se za kriterijum normalnosti prihvati uspešno društveno funkcionisanje pojedinca.

Drugi mehanizam bjektivstva jeste rušilaštvo, čiji su izvori nespokojsstvo i ometanje života, i koje izbegava vlastito osjecanje nemoci prema spoljašnjem svijetu tako što teži da uništi svijet.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com